

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
involală

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Gătiți calea Domnului!

(dn). Puține zile ne mai despart de slăvitul praznic al Nașterii Sfinte. În vederea lui, creștinătatea se pregătește cu post și rugăciuni stăruitoare, dorința tuturor dreptcredincioșilor fiind aceeași: să se nască Hristos și în sufletele lor. Și se va naște cu adevărat, în fiecare suflet ce-i gătește calea spre aceasta, drept făcând cărările Lui, după luminosele îndrumări ale prorocilor celor de demult.

Glăsuțului celui ce strigă în pustie: toată valea să se umplă! — Și sunt multe văile ce se adâncesc întru prăpăstii, despărțindu-ne de Domnul. Câteva: îndoiuța, necredința, învăluirea peste măsură cu grijile lumii acesteia și toată cohorta păcatelor, cu inevitabila urmare: întunecarea vederii spiritului. De aici acea nesăbuită alergare după desfătări trecătoare și bunuri vremelnice. De aici numărul atât de restrâns al celor ce înțeleg și au curajul să-și pună, la vreme potrivită, întrebarea: *Quid hoc ad aeternitatem?* Pentru că la toate încercările materiei de a se înstăpâni asupra spiritului, să răspundă cu nestrămutată hotărâre și angelică demnitate: *Ad majora natus sum!*

Același glas răsună prin veacuri: tot muntele și toată măsura să se plece! — Ziditorul iubește zidirea sa. Îndeosebi iubește Făcătorul pe om, făptura sa cea mai aleasă, cu dor dorind să aibă, cu toată bogăția harurilor sale, sălaş statornic în inima acestuia. Mai ales dacă această inimă poartă semnele mântuirii și pecetea Duhului. Decât: în calea harului se pot ridica, de netrecut, munții trufiei. Și știut este că Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă. Dacă nu-i ceri ajutorul, dacă nu te smerești în fața Lui, dacă-l sfidezi, răzimat numai pe puterile proprii, sterpe vor fi toate strădaniile tale. El nu va înceta să te cheme, să-ți facă reproșuri: — fiii oamenilor până când tari cu cerbicea și netăiați împrejur cu inima? — nu va osteni umblând în urmele tale, dar de cumva vei epuca drumul umilinței ducătoare spre El. Silă însă nu-ți va face. Partea ce-ți vei alege, vei moșteni-o. Qui creavit te sine te, non salvabit te sine te. Până nu ți-ai frânt inima în pocăință sinceră și smerită nu poți aștepta ca mila Celui de sus să fie cu tine și cu faptele și înfăptuirile tale. Nu uita de Crăciun: drumul spre culmile Spiritului duce pe sub patrafir.

Mai strigă prorocul: căile strâmbe să fie drepte și cele colțuroase căi netede! — Prea s'au rărit Natanailii, cari țin calea oabla, nefiind întru ei viclenie. Și prea s'au împușinat ceice se nevoiesc spre Domnul, urcând suișurile aspre ale muntelui său celui sfânt. Omului de azi, — creștinului de față, — îi place prefăcătoria nu numai față de semenii săi, ci chiar și față de cel Preatnalt. Nu face aproape nimic serios și cu tot sufletul. Îi place însă să fie tămâiat, ca unul care a prestat tot ce i-a stat în putință. Fals până și în rugăciune: torăie cu gura laude, cugetări și simțeminte străine inimii sale. Nu le adâncește; nu le trăiește. Deși asta-i esențialul. Ține logosuri filantropice, dar își testează bunurile... dobitoacelor, ca deunăzi americana Harriet Drower, care și-a lăsat toată averea în favorul alor doi câini și o pisică ce-i avea dragi. Sau ca un apostol (cu vorba) al idealului creștin, care dă sute de mii pentru întreprinderi sportive, dar respinge foaia creștină ce-i bate, umil, la ușă... Falsitate și moliciune. Două molime ale vremii. Nu-i iubită sinceritatea și nici bărbăția creștinească. Plăcerile ușoare, frivole, au căutare, nu bucuriile adânci, durabile, la cari se ajunge numai după lupte aspre și jertfe necrușătoare. Nu Ion

Vrem școală confesională

Primejdii multe și mari — Vina cărmuitorilor — O soluție

de pr. George Moody

Cetim și auzim adesea spunându-se, că ne pasc primejdii cumplite din toate părțile. Și se poate să fie așa. Adevărul este însă că dușmanul cel mai mare al nostru ne suntem noi înșine, cu moralul nostru decăzut. Ori mai bine zis, cu lipsa noastră de morală, ce se manifestă desolant de bătător la ochi în toate domeniile vieții noastre publice și private. Ajunge să ne gândim numai la fraudele descoperite, la crimele știute, — caz tipic și simptomatic: avocatul asasin Virgil Nicoiaescu, — și la epidemia sinuciderilor, ca să înțelegem că-i mult putregaiu... în Danemarca. Dacă o fi deci să ne prăbușim, (feriască Sfântul!), cauza nu vor fi nici Ungurii, nici Bulgarii, nici Turcii, nici Tătarii, ci noi cu ființa noastră etică-etnică vlăguită de patimi și de vișii.

Pe cari am fi putut să le imputăm aproape până la dispariție. Dar pe cari nu le-am extirpat. Dimpotrivă le-am protejat. Adecă le-au protejat — poate conștient, poate inconștient; eu nu știu, Dumnezeu știe — cărmuitorii acestei țări, cari după întregirea națională n'au aflat lucru mai cuminte de făcut pentru unificarea și întărirea (!) sufletului românesc decât statificarea tuturor școalelor. Chiar și a celor române confesionale. Ba numai a acestora, deoarece minoritarii, mai înstăriți ca noi, și ajutați și de peste graniță, și-au ținut și își țin și astăzi școalele în cari personalul didactic și învățământul e așa cum îl doresc bisericani lor și, sigur, cum îl impun interesele celor dela cari le vin subvențiile.

Intr'aceea la noi e așa cum știm. Mă gândesc la școalele, foste confesionale unite, ridicate din creșterii cu multă trudă strânsi dela credincioșii noștri de preoți idealști și de comitete bisericești-școlare zeloase, cu dorința ca între zidurile acelor sălaşuri de lumină odraslele lor și ale urmașilor să învețe, pe lângă scris, cetit, socotit și celealalte, și mai presus de toate acestea: legea Domnului

Botezătorul și viața lui de neîntrecut eroism formează atracția zilelor noastre, ci d'alde Charles Chaplin și alții ca acesta. Priviri nenumărate se îndreaptă, cu admirație și jind, nu spre Golgota, ci spre Hollywood. Poate chiar și de aceea cari unori se opresc și asupra Omului-Dumnezeu, a cărui Naștere ne pregătim s'o sărbătorim. — Priviri de ignoranți în arta de a face, cu ajutorul grației, netede asperitățile vieții.

Recedant vetera, nova sint omnia: corda, voces et opera. Numai așa: îmbrăcând pe omul cel nou întru nouătatea vieții celei clădite pe indicațiile Spiritului, vom fi vrednici ca Fiul lui Dumnezeu să se nască, să rămână, și să crească și în sufletele noastre. — Quod Deus faxit!

și rânduelile bisericii, dela dascăli ieșiți din școale din umbra bisericii și cinstitori, cu vorba și cu pilda vieții proprii, a principiilor de doctrină și morală creștină.

Astăzi însă s'au schimbat și vremile, și oamenii și rânduelile. Și din păcate s'au schimbat în rău. În loc să fie ținut calea bună și probată din bătrâni, au luat-o razna, bătând câmpii. Inceputul l-au făcut cei de sus cu nesocotita leguire din 1922 în chestia învățământului. Rezultatul îl vedem: sumedenie de dascăli atât de „luminați“ cât se cred dispensați de a se mai închina lui Hristos. Ceeace nu-i de mirare, dacă ne cugetăm că așa au fost și aceia cari le-au dat învățătura multăpușină câtă o au. Mentalitate nefericită, care dealtminteri e trecută și în cărțile de școală de unde apoi dâșgii se îngrijesc s'o treacă în sufletele copiilor. O statistică a învățătorilor de altă religie decât aceea a copiilor la cari le propun; a dascălilor ce-și permit, mai deghizat ori mai pe față, să facă batjocură din crezul creștin catolic (să nu se uite: în încăperile fostei școale confesionale secestrate de stat) și a cărților, chiar și de școale primare, ce băjbăie de afirmații care de care mai eronate, zic, o atare statistică ar evidenția stări de lucruri într'adevăr uluitoare.

Roadele se văd. Valul de imoralitate ce tot crește e o indicație sigură în această privință. Și ar trebui să fie orb deabinelea ori răuvoitor dintre cei mai înverșunați ai neamului nostru cineva, ca să încerce să scoată școala în forma ei de azi din cauză.

Nu ne pretăm la rolul acesta sinistru, și de aceea, ca unii ce vedem răul din deaproape, — la izvor, cum s'ar zice, — ne îndreptăm cu o creștinească și stăruitoare rugămintă către cei dela cărmă: Nu mai îngăduiți inveninarea sufletului acestui neam, căci îi pregătiți pierirea sigură. Mai ales că vă este ușor acest lucru. N'aveți doar decât să puneți școala confesională în drepturile ce i-le-ați răpit, să-i dați ajutoarele la cari are dreptul, și puteți fi siguri că îndată ce școala va fi ceea ce trebuie să fie: flică înțelegătoare a bisericii, lucrând mână în mână cu maica sa, moralul neamului se va resimți în bine, vigoarea neamului va crește, iar viitorul lui va fi asigurat pentru mult mai multe veacuri decât poate să prevadă mintea omenească și inima românească.

Congresul preoților ortodocși. S'a ținut săptămâna trecută, la București. S'a discutat două zile. În general viu și interesant. Concesiunile la cari a ajuns au fost cuprinse în nu mai puțin de 31 deziderate, rânduite în șir fără prea multă grijă de sistem și concen-

trare. Oricum însă, ele sunt caracteristice pentru lumea de preocupări și felul de gândire al preoștii dominante. O seamă din ele merită, și altfel, atențiunea tuturor.

Centrul de interes al congresului a fost legea de organizare bisericească, acum în vigoare. S'a constatat, că ea nu este în spiritul ortodoxiei, și nu folosește vicleșii bisericești. Dimpotrivă, naște disordine și politicianism. Se cere, deci, modificarea ei „radicală și urgentă, în spiritul dogmatic și canonic al ortodoxiei”. — Foarte firesc. Se mai cere încă ceva. Și anume: „să se precizeze caracterul de dominantă al bisericii ort.-rom. în raport cu celelalte confesiuni”. Ceeace, evident, nu mai e poruncă a canoanelor, nici un interes al bisericii ortodoxe. — Dar, la ce bun să mai zăbovim? Vremea va vindeca și acest chin inutil al fraților. Să trecem mai departe, la lucruri cari ne interesează și pe noi în mai mare măsură.

Chestiunea *salariizării clericului*, de ex. care a fost a doua temă principală a congresului. Dorința e, ca preoștii să fie salariați de stat, ca toți funcționarii publici. Să nu li-se dea numai o întregire de salariu, subvenție, ca până acum. — În ce privește mărirea salariului, să se revină la situația bugetară din 1930, la care să se aplice numai curbele generale de sacrificiu și nu scăderi speciale, mai grele decât pentru alți funcționari. Ceeace s'a reținut în curbele speciale nedrepte, să se restituie. Iar micile salarii, cari s'au lăsat preoștilor, să se plătească fără întârziere. — Suntem de acord și noi cu acest fel de a pune problema bugetară a cultelor față de stat. E ceeace am cerut totdeauna, fără să fi fost înțeleși până acum de frații ortodocși. În sfârșit, mai bine mai târziu decât niciodată. Să nu uite însă un lucru: cu un simplu „desiderat”, încă nu s'a făcut mare treabă. El trebuie valorificat. Aici va fi greutatea. N'ar fi stricat să fi făcut apel în acest scop la „frontul comun” nu numai al ortodoxiei — pe care îl reclamă congresul pentru „afirmarea disciplinei rurale” (?) — ci al tuturor confesiunilor din țară. Poate că împreună mai curând ar fi ajuns la rezultat.

Alături de aceste două probleme esențiale,

toate celelalte par numai întâmplătoare și de mântulală. Inclusiv denunțarea francmasoneriei ca primejdie publică și rugarea către guvern să soluționeze problema celor lipsiți de lucru; cari ar vrea să fie coloratura preocupărilor de natură socială a bisericii ortodoxe.

De încheiere mai remarcăm, ca o notă bună pentru congres, că a uitat să se ia la luptă cu biserica unită, cum se făcea până acum în adunări similare. Să sperăm, că tot așa va fi de-acum înainte. Are ortodoxia destule gânduri și probleme, nu trebuie să se ocupe atâta de noi!

Dela gând la faptă

— Reflexii actuale —

P. Cornel Popiu are buna inspirație de a semna acum, în preajma congresului celor închiși în temnițele Ungariei, contribuțiile de suferințe a 14 preoști români uniți, un tract protopopesesc întreg, cel dela Bistrița, în frunte cu bunicul său Nechita C. Sula, pentru izbândirea idealului național. Bun lucru ar face și ceilalți preoști ai noștri răscolind, strângând, centralizând, eventual chiar publicând aceste triste contribuții. Vremurile sunt grele și nesigure. Ne putem aștepta la tot felul de surprize. Ușor se poate adevăra și la noi vorba Scripturii, că tot celce ne va ucide să creadă că face lucru bun și plăcut înaintea lui Dumnezeu.

Frații ortodocși, în această privință, ne-au luat înainte. Păr. Dr. Sebastian Stanca a publicat o interesantă *Contribuție a preoștii române din Ardeal la războiul pentru întregirea neamului* (Cluj, 1925), în care vorbește în treacăt și despre 95 preoști uniți, internați, întemnițați ori altfel chinuți pentru neam și lege. Cel mai mulți dintre acești preoști, în frunte cu păr. protopop Dr. Elie Dăianu, Arion M. Popa și alții sunt încă în viață, își cunosc tovarășii de suferințe, știu mizeriile și supliciile îndurate, și sunt, deci, cei mai chemați să pună la cale înfăptuirea acestei opere.

Chiar dacă momentan, sub presiunea crizei economice și financiare ce ne bântue,

acest valoros material documentar, pe care ne-ar plăcea să-l vedem strâns sub formă de memorii personale, familiare, eventual chiar de cronici locale ori regionale, n'ar putea vedea, în întregime, lumina tiparului, totuși e de mare însemnătate să se facă, să se strângă, să existe undeva într-o arhivă sau bibliotecă eparhială a noastră, de unde să poată fi consultată cu ușurință de oricine. Nici în anii de după 1848—1849 nu s'a putut tipări tot materialul documentar, înfățișând contribuția de avere și de sânge a clerului și poporului nostru credincios în zilele de răstribite ale acelei răsmitițe, dar înaintașii noștri au strâns un vast material, ale cărui mănușuri de acte se păstrează până astăzi cu sfințenie în arhiva Mitropoliei din Blaj. Unele au văzut lumina tiparului. Altele o vor vedea-o abia de aici înainte, la timp potrivit.

În deosebi, frații preoști și bunii noștri credincioși dela granița de Vest a țării ar avea multe și prețioase documente de strâns din timpul afurisitei linii demarcaționale și a sălbătăciilor trupelor lui Bela Kun. Să ia aminte și în acest timp de iarnă să treacă dela gând la faptă.

Ion Ceparu

Biruința unui ideal. Desaprobat, criticat, luat la balon de o seamă de „prieteni” și de corul unison al neprietenilor declarați, păr. asumpționist *Vincentiu de Paul Bailly*, s'a apucat, acum o jumătate de veac, de un lucru mare: scoaterea unui cotidian ieretic și creștin intru toate, dela titlu și până la ultimul cuvânt de pe pagina ultimă. Lucru extraordinar de mare, dacă ne gândim că s'a apucat de el fără să aibă în buzunar mai mult decât avea Mântuitorul când și-a dat sufletul pe Cruce.

Și totuși, gândul îndrăzneț al călugărului-ashet a isbutit, în pofida tuturor prognosticurilor sumbre, și peste așteptări. Păr. Bailly doarme din 1912, somnul dreptilor. Opera sa însă trăiește, crește și înflorește. Umila gazetă „*La Croix*”, ai cărei redactori, la început, trebuiau să-și câștige materialul informativ pe căi lăaturalnice, recurgând la bunăvoința ziare-

Foiața „Unirii”

Semnele chemării

— Reflexii asupra vocațiunii preoștii —
de pr. **Victor Silaghi**

Se insistă mult din toate părțile, că e nevoie mare de preoști buni. Și pe drept cuvânt, deoarece viața morală a lumii atârână în mare parte de viața morală a preoștilor. Așa se spune, în lucrarea despre *Taina preoștii* a P. Ioan de Lohmann S. I. la pag. 280: „Preoști buni, popor bun; preoști răi, popor rău”. Așa spune S. Gregoriu Marele: „Puțin ajung vorbele acelor, cari cu morala lor strică, ceeace predică” (De cura past. I. 2). Precum comandantul de corabie se mântuie ori pieră împreună cu călătorii săi, așa fericirea ori osândirea credincioșilor, în foarte mare măsură, e legată de fericirea ori osândirea preotului.

Pentru a nu avea preoști răi, e necesar ca toți câți se apropie de altar să fie vrednici a-i urca treptele. Rândurile ce urmează vreau să arunce puținică lumină în chestia vredniciei ori nevredniciei culva de a intra în Sfânta Sfințelor.

Fără chemare dumnezeiască nu vreau să flu preot! Acesta, și nu altul, poate fi punctul de vedere al oricărui tânăr cu temere de Dumnezeu, și care nu voiește să ajungă la osândă

de veci, el și cel cândva încredințat pasteririi lui.

Dumnezeu pe unii i-a chemat la preoștie în mod extraordinar: pe apostoli, pe Moisi, Paul, Varnava, S. Ambrosiu, S. Gregoriu Marele ș. a. Aceștia însă sunt excepțiune, și ar fi îndrăzneală a pretinde dela Dumnezeu așa ceva în general.

Dumnezeu de regulă își descopere voința sa în chip tainic, prin glasul harului, care se cunoaște din unele semne caracteristice, bine cunoscute Sfinților Părinți și măiestrilor vicleșii sufletești.

Primul este *imbolul lăuntric, înclinarea internă, predilecțiunea vie* către cariera preoțească; adeca chemarea darului lui Dumnezeu, care lucrează asemenea chemării ereticului de a intra în sânul bisericii adevărate, a păcătoșului la întoarcere, a credinciosului spre viața de mănăstire. Dumnezeu dă celui chemat la preoștie darul, ca să-și formeze *părere înaltă, mare* despre esența ei, scopul ei și despre tot ce cuprinde în sine: despre s. liturgie, împărtășirea sfințelor taine, predicare, mântuirea sufletelor scl., îl umple de *stimă* față de toate acestea. Și ce e mai de frunte și hotărîtor: deșteaptă în el *dor mare*, îl dă *înclinare, voie*, și dragoste față de tot, ce aceasta presupune: învățătură, datorințe, învingerea piedecilor și greutăților ce-i stau ori prevede că-i vor sta în cale, îl abate inima, adeca voința, dela lume și, dela ocupațiunile lumești,

il umple de scârbă față de cele lumești. Chemarea aceasta se manifestă de multeori deja în copilărie. Acesta e cazul când cineva declară încă de pe atunci hotărît, că numai această carieră îl atrage; se arată străin față de celelalte cariere; imitează lucrările preoștii și se simte fericit, dacă poate servi ceva pe lângă altar.

Cel atras de darul lui Dumnezeu va fi, cum spun cunoscătorii în cauză, *blând* și nu violent; *statornic*, mai ales în rugăciune cucerită și în alte deprinderi ale evlaviei, și energic în stăpânirea de sine, va fi *vesel* în urma cuminecărilor bune; va fi *tare* în învingerea piedecilor și greutăților de tot soiul, va simți plăcere la gândul împlinirii funcțiilor preoștii; va avea *intențiune curată*, din care se poate cunoaște mai bine atracția internă a darului. Această intențiune este: mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor, care a avut-o și Domnul Isus Hristos, când a primit demnitatea preoțească din mâinile Tatălui.

Acela dară, care voiește să fie preot, trebuie să se ispitească pe sine și încă cu seriozitate, asprime și nepărtinire. Se va pune, deci, în prezența Celui Preainalt și se va întreba: propriu zis, pentru ce și voiesc eu să fiu preot? Ce caut în statul preoțesc și unde vreau să ajung?

Dacă în această cercare de sine trebuie să mărturisească: singur, ori mai vărtos pentru

lor „Paix“ și „France“, după ce foaia lor n'avea nici un fel de subsidii pecuniare, și deci nu puteau plăti taxele cerute de birourile de informații, astăzi e unul dintre cele mai puternice cotidiene catolice, nu numai din Franța, ci din întreaga lume catolică. Peste săptămână apare zilnic în 850 000 exemplare, iar Duminica în mai bine de un milion de exemplare.

Palatul „Bonne Presse“ din Paris al acestuia cotidian e o fortăreață uriașă în care mii și mii de muncitori și muncitoare, cu creierul și cu brațele, capătă de lucru, adăpost și cele de lipsă traiului. Căci să nu uităm că de sub teascurile aceluiași rotative ies fără încetare o sumedenie de alte tipărituri, — foi volante, reviste și broșuri de toate mărimile, în milioane de exemplare. Cine, dintre cei cari sunt acasă cât decît în ale scrisului catolic, nu știe, de ex. de: Pelerin, Revue des Saints, Croix du dimanche, Noël, Petit Journal bleu, Echos d'Orient, Revue Augustiniene, Rome, Notre-Dame, Bernadette, Unité de l'Église, Documentation Catholique ș. a. ș. a. dintre cari mai pomenim strășnicul Annuaire pontifical catholique, cu enormul material informativ ce aduce totdeauna, și cunoscutul „Almanah du Pelerin“ cu cele 1.200.000 exemplare ale sale.

Iubiteele: de 50 de ani dela înființarea cotidianului „La Croix“, și de 100 de ani dela nașterea p. Bailly, sunt îndreptățite în cel mai înalt grad Nunțul apostolic Magilone, arhiepiscopul-cardinal Verdier, și cei treizeci de arhiepiscopi și episcopi ce au luat parte la mărețul praznic de comemorare, săvârșit din prilejurile pomenite, Joi, în 1 Decembrie, de către P. Gervaise Q. énard, superiorul general al Asumpționistilor, în basilica Sacré Coeur de pe Montmartre, zic: toți numiții participanți la acest act de pioasă aniversare, și mulțimea imensă ce tîrîa basilica, au dovedit prin gestul lor că înțeleg și apreciază după merit ideea măreață susținută cu dăruenie neînfrântă de „nebunul pentru Hristos“, care a fost P. Vincențiu Paul de Bailly, și continuată cu același entuziasm și desinteres de frații întru idealism, cari sunt Părinții călugări asumpționști. (P. Străjeru).

Achille Ratti, Varșovia și bolșevicii.

Anul 1920 a fost an de specială groază pentru capitala Poloniei, și pentru întreaga patriă reînviată a lui Kosciuszko. Trupele roșii stăteau la porțile cetății, gata de atac și mare era teama că praf are să se aleagă din visul realizat cu atâtea părăie de lacrimi și sânge.

Toată lumea era doar conștie că situația este: de a fi sau de a nu mai fi, după măsurarea de forțe în foarte apropiată perspectivă. Până și spiritele cele mai calme își pierduseră sângele rece și judecata cumpănită. Diplomații se pachetaseră de drum. Singur decanul corpului diplomatic, Msgr. Achille Ratti, actualul Papă, care pe atunci era nunțiu apostolic în Varșovia, a declarat că el nu pleacă din oraș până nu-i plecat și cel din urmă membru al regimului polon.

Declarația aceasta a avut un efect electric. Bisericele s'au umplut de credincioși; s'au pornit lungi procesuni religioase pe străzile cetății impresurate și tot ce a fost parte bărbătească de cât de câtă ispravă, s'a anunțat pentru a fi trecut în șirurile combatanților. Generalii Haller și Weygand s'au prezentat la trimisul Papii să-i ceară binecuvântarea peste lupta ce se hotărîse să se înceapă în curând, fapt ce s'a și întâmplat în ziua Adormirii Preacuratei. — În câteva ore oștirea bolșevică era spalberată, Varșovia și Apusul mîntuși de invasiunea acestor horde pustitoare.

Din prilejul comemorării strălucitei învingeri salvatoare din 1920, premerul polon a ținut să exprime Sfântului Părinte, în plenul Camerei, mulțumita neamului polon pentru curajul atât de salutar înrăuritor în ceasurile de grea cumpănă de acum 12 ani. Rămâne în seama istoriei din viitor să aprecieze după merit însemnătatea epocală a conduitei celui ce era în zilele acelea Msgr. Achille Ratti.

AVIZ. Având în vedere că demersurile făcute de Uniunea foștilor internați și întemnițați politici din Ardeal, în favorul acestor martiri pentru neam și țară, au întâmpinat atenția binevoitoare la forurile în drept; pentru ca să se poată alcătui tabloul tuturor foștilor internați și a întemnițaților politici din cursul războiului, precum și dinainte de război, toți cei interesați sunt rugați să-și comunice de urgență datele personale la adresa dlui Dr. Seb. Stanca, consilier eparhial Cluj, Str. Iuliu Maniu Nr. 31.

Știri mărunte

Misiuni populare. Așteptate cu dor sfânt, mai ales că așa ceva nu se mai văzuse în părțile acelea, sfintele misiuni din *Necriștești* (28—29 August) și *Valea Gălzii* (21—22 Noembrie) ținute de p. Ioan Coman din Oiejea, au fost două sărbători sufleteste, cum rar îi este dat omului să vadă. Bisericele, în deosebi cea din Valea Gălzii, dovedindu-se neîncăpătoare, sfânta slujbă s'a făcut în liber, ca să aibă parte de ea și de cuvântul Domnului toată lumea câtă alergase aici anume pentru aceasta. (De remarcat cetele numeroase de ortodocși din Mogoș și Valea Barnei). Și nici că se putea altfel, fiind vorba de credincioși veniți, cu merrindea n'ă traistă, din mari depărtări și rămași aici și peste noapte, numai să se poată împărtași de bucuriile duhovnicești ale acestor zile de cucernică reculegere și refacere.

Cămin pentru văduvele sărace. S'a deschis la Oradea, în toamna anului acesta. Ideea este a Reuniunii Femeilor române din acel oraș de graniță, și stăruința ce a dus la înfăptuirea ideii tot zelul membrilor numitei Il laudă. Grație acestui zel primăria le-a cedat în folosință gratuită, pe cinci ani, clădirea fostei fabrici de vată, cu două jugăre intravilan, iar Prefectura le-a dat un ajutor bănesc de 160.000 Lei. De rest: amenajare și tot confortul reclamat de un cămin creștin modern, s'au îngrijit Femeile din Reuniune, așa că pentru șase sute lei la lună, văduvele și femeile din Oradea și Biharia ce-și duc viața singuratice, pot afla aici, pentru modesta sumă de mai sus, lăcaș, întreținere completă, și îngrijire de familie. Cele de tot sărace pot conta la favoruri speciale.

S'a dat de osemintele lui Vodă Brâncoveanu. Multă lume, și multă vreme, a fost de credința că rămășițele pământești ale nefericitului Domn român înghițite au fost de valurile Bosforului în 1714, și înghițite rămân pentru totdeauna. O inscripție discretă, în litere cirilice, aproape ascunsă sub bordura candeliei de veghe dela un mormânt uitat dela biserica Sf. Gheorghe Nou-București, descifrată de d. Iorga

aceea vreau să fiu preot, ca să pot trăi, căci altcum nu știu cum aş putea răzbi prin viață, evident că atragerea lui nu vine dela darul lui Dumnezeu; n'are chemare. Questus et lucrî gratia ad altare accedere maximum sacrilegium est.

Dacă în această ispitire de sine va trebui să-și mărturisească: de aceea vreau să intru în cler, ca să ajung la vază, și la demnități, sau la venit, beneficiu gras, atunci predilecțiunea lui față de aceasta carieră nu vine dela darul lui Dumnezeu; cu un cuvânt: n'are chemare. Pe acesta Mântuitorul îl numește năimit, iar prorocul Ezechiel zice despre el: se paște pe sine și nu oile. Catehismul Roman notează: Unul ca acesta trage din preoție folosul pe care l-a tras Iuda din apostolie: și-a gătit osânda de vecl.

Dacă trebuie să-și mărturisească: de aceea vreau să fiu preot, ca să pot trăi o viață liniștită, comodă, și plăcută, în acel caz iarăși n'are chemare. Pentru că „chemarea preotului nu e lenevia și trândăvia — spune sinodul dela Milano din 1576 — ci oboselile luptei spirituale și bisericesti“. Papa S. Gregoriu Marele scrie: Nomen pastoris non ad quietem, sed ad laborem accepimus. Exhibeamus ergo in opere, quod signamus in nomine (Ep. 15 ad quemd. Episc.)

Dacă în urma cercării de sine va trebui să-și zică: ceea ce mă îndeamnă mai presus de toate la îmbrățișarea statului preoțesc, este

dorința și voința părinților și a neamurilor mele, de așa că numai frica de ei mă reține să nu-mi aleg altă carieră, — sigur că nu Domnul este cel ce îl cheamă. În acest caz are aplicare deosebită cuvântul Răscumpărătorului:

„Vrăjmașii omului casnicii lui“ (Mat. 10. 36). „Cât de mulți preoți — zice S. Alfons de Liguori — vor fi osândiți în ziua judecării, pentru că s'au făcut preoți fără chemare dumnezeiască singur numai pentru voia părinților?“

Dacă însă cineva poate spune în prezența lui Dumnezeu, că-l dor multele batjocuri și vătămări ce se aduc lui Dumnezeu și suferă la gândul pieririi atâtor suflete, pentru a căror mântuire ar vrea să se jertfiască la fel cu toți slujitorii buni ai Domnului și ai altarelor, unul ca acesta poate fi convins că glasul Spiritului Sfânt este cel ce îl cheamă.

Ceeace nu stă când cineva pentru aceea ar alege cariera preoțească, pentru că în retragerea cea mai mare posibilă să țină pocăință pentru păcatele sale. Asta din motivul că scopul statului preoțesc nu este ispășirea păcatelor, aceasta fiind menirea ordinilor călugărești, în deosebi al ordinilor de pocăință.

Chiar atât de puțin ar avea intențiune curată acela, care de aceea ar voi să fie preot, ca prin mijloacele multe de mântuire, pe cari le întinde acest stat, să-și poată mântui cu atât mai sigur sufletul său. Pentru că abstrăgând dela fapul că probabil în altă carieră mai ușor și-ar putea mântui sufletul decât în cea

preoțească pentru multele și marile primejdii, cu cari e împreunat statul preoțesc, acest stat de preot și de păstor sufletesc are alt scop; și anume mântuirea nu numai a sufletului nostru, ci și al aproapelui nostru.

Decât: așa intențiune curată nici închipui nu se poate fără iubirea lui Hristos și fără iubirea adevărat creștinească a aproapelui. De aceea, aceasta dragoste este al dollea semn caracteristic, criteriu al chemării dumnezeiești. Cel ce se hotărăște la preoție trebuie să se întrebe: oare are această dragoste în inimă, și mai înainte de toate: ține poruncile lui Dumnezeu? Pentru că „cel ce are poruncile mele și le ține — zice Mântuitorul — acela este, care mă iubește“. (Ioan XIV. 21). Cea ce păcătuiește greu, cu păcat de moarte, și mai vârtos păcătosul îndatinat, acela n'are dragoste și prin urmare sau n'are nici o chemare, sau cel puțin pozitive se silește la nimicirea chemării sale. Pentru că chemarea la preoție se poate și pierde. Aceasta o arată experiența, și natura chemării. Dumnezeu poate chema pe toți, însă poate și înceta a chema; precum iarăși, după întoarcere sinceră poate chema de nou.

Dragostea către Hristos însă nu poate fi fără dragostea adevărat creștinească a deaproapelui, care vrea să face părtășii pe toți oamenii meritelor lui Isus Hristos și a-l duce pe toți în ceriu. De aceea această dragoste a deaproapelui încă e un criteriu al chemării.

În 1922, a împrăștiat însă deodată orice îndoială în privința faptului că osemintele celui slăvit de poezia populară ca »Boeriu vechiu și Domn creștin« se odihnesc în pământul țării sale, sub lespedea străjuită de candela cu inscripția. Ortodoxia română — zice-se, — plănuind să-l propună, cu proximal sinod ecumenic, spre a fi canonizat, Comisiunea Monumentelor Istorice a hotărât să cerceteze locul de odihnă al Domnului muntean, decapitat de Turci. Lucrările de exhumare duc la rezultat pozitiv în 12 Decembrie c., când se scoate la iveală craniul (cu 3 dinți și o măsea) și oasele, dintre bucăți de lemn putred, purpură și stofă de Damasc, răsirate într-o criptă profanată. D. dr. Minovici a stabilit că craniul a fost rupt de coloana vertebrală printr-o tăietură violentă, ceea ce dovedește peremptoriu că de fapt ne aflăm în fața osemintelor lui Vodă Brâncoveanu.

Locale. Dumineca viitoare, de praznicul Nașterii Domnului, va predica în catedrală p. Ioan Moldovan, prof. de religie la liceul de băieți; Luni, a doua zi de Crăciun, va predica Rev. Dr. Augustin Popa, prof. de teologie; iar Marți, de sărbătoarea sf. apostol și arhidiacon Ștefan, p. Ștefan Manciușea, prof. la liceul de băieți.

— Duminecă seara, 11 Dec. c. s'a ținut, în sala de gimnastică a liceului de băieți, *adunarea generală a »Reuniunii de femei«*. Lume multă a luat parte la această sărbătoare anuală a Blajului. Și ca totdeauna, toți au rămas deplin mulțumiți și încântați. Activitatea binefăcătoare a asociațiunii și-a găsit tâlcuire splendidă în raportul general al secretarului, d. director Al. Lupeanu. Alegerea noului comitet s'a desfășurat în mijlocul interesului general. Programul artistic a fost urmărit cu vie atențiune și răsplătit cu aplauze. Ceaiul și bufetul rece, servit de încheiere, a descrețit frunțile și a prilejit câteva ceasuri de aleasă petrecere socială. — Cele multe înainte!

— Public numeros a onorat cu prezența sa și *concertul* de Joi seara al d. Ioan Blajan. Au plăcut toate punctele de program. — Cel din urmă l'a susținut, cu perfectă artă, corul catedralei.

Și preotul fără ea e trup fără suflet, prin urmare fără viață, și fără putere de lucrare. Nu-i apostol pe amvon, nu-i apostol în școală, nu în scaunul de mărturisire și lângă bolnavi, ci e teatralist, sau fățarnic. Și nu numai că nu va mântui nici un singur suflet, ci va duce în perire multe suflete prin impacianța sa, prin egoismul său, prin parțialitatea sa și indiferența sa.

Al treilea semn caracteristic este *calificarea morală și științifică îndestulătoare*.

S. Alfons de Ligouri zice: »Cela ce vrea să fie servitorul altarului, trebuie să fie liber nu numai de tot păcatul mare și de datinele rele, ci trebuie să înainteze pe calea virtuții și trebuie să aibă promptitudine în deprinderea virtuții. (Anleitung zur Vollkommenheit für Weltpriester p. 333). Trebuie să-și trăiască tinerețea curat și nevinovat, ori cel puțin trebuie să se pocăiască într'adevăr și să stăruiască în întoarcere. Dacă nu e așa, atunci e obligat sub gravi a renunța la primirea ordinilor mari. Aceasta despre calificarea morală; tot aceasta stă și despre cea științifică.

Aceste adevăruri trebuiesc valorificate practic, când e vorba de cercarea chemării! Ceea ce, bine înțeles, nu e lucru de zi sau de o lună; se începe cu cererea de a fi primit în cler și se încheie numai cu primirea ordinilor mari. — Și celor hirotoniți și celor în cale spre taina preoției le sună însă cuvintele sf. Petru: »Nevoii-vă, fraților, ca prin fapte bune să faceți adevărată chemarea voastră și alegerea voastră« (II. Petru I. 10). — Altfel osândă își lucrează lor și multor altora.

Rutenii uniți au colegiu nou teologic în Roma. După colegiile Etiopienilor, Rușilor și cel al Propagandei, ridicate toate sub supravegherea și în mare parte cu cheltuiala actualului Pontific roman, acum e gata și cel al Rutenilor. Se înalță pe Janicul, cetatea misionară a Romei, și a fost inaugurat solemn în 13 Noemvrie c. Liturgia pontificală a slujit-o p. Josafat Kooylovsky, episcop de Przemysl, încunjurat de șase episcopi ruteni uniți, în asistența unui numeros public de bisericani și mireni din Roma. În seara aceeași zile toți episcopii ruteni, dimpreună cu cei 46 seminaristi ai lor din Cetatea Veșnică, au fost primiți în audiență de Sf. Părinte care, între urările de bine pentru opera de apostolie misionară a bisericii catolice de rit bizantino-slav și-a exprimat și bucuria de a vedea pe tinerii leviți veniți să-și perfecționeze și întregiască studiile în chiar centrul unității așa aproape de inima Mamei tuturor bisericilor care este biserica Romei și așa aproape și de Părintele comun, vicarul lui Isus Hristos. — Bun e Domnul, la anul ne vom avea și noi colegiul nostru în Roma!

Suprimarea unui oficiu ciudat.

Fără să respecte dispozițiunile din statutul funcționarilor publici, guvernul în care era atotputernic d. Argetoianu, a înființat un subsecretariat de stat zis al propagandei și presei, cu funcționari mulți și gras plătiți. În frunte faimosul francmason I. Pangal, care transformase întreg oficiul într-o poliție secretă, pentru spionarea oamenilor politici ai țării. Actualul ministru al afacerilor străine, d. N. Titulescu, s'a debarasat însă de acest balast costisitor și inutil. Printr'un decret, semnat de Suveran în urma raportului ministrului de rezort, aceea »Cekă în miniatură, pusă în slujba fraților cu trei puncte și a lojei, a fost pur și simplu suprimată. Întreg personalul ce-i aparținea a fost dimis, urmând să-și caute alte rosturi în mecanismul statului, întru cât cei concediați vor afla aplicare și vor fi în stare să presteze alte servicii ca cele pentru cari au fost salariați stând la ordinele d. Pangal.

† **Pr. Aurel Orian**, protop. în pensie cavaler al ordinului »Steaua României«, a trecut la cele veșnice în 19 Noemvrie c. în vârstă de 77 ani. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Păr. Iuliu Mărcuș**, preot în Borod, a trecut la cele veșnice în 8 Decembrie 1932, în anul 41 al vieții și 16 al preoției sale cinșite. — Odihnească în pace!

Telefonul »Unirii«

P. Reghin. Departe de a fi uitată, veșnica problemă a recăsătoriei preoților văduvi se ține mereu pe afișul congreselor dominante. Cel din urmă, de ex. are între desideratele exprimate, la nr 26, următoarele: »Preoțimea roagă înaltul sinod a fi îngăduitor cu frații preoți văduvi recăsătorii, având în vedere motiunile tuturor congreselor preoțești anterioare«. — Se pare că nici nu prea era nevoie de această intervenție: înaltul sinod e bun și nu vede ce nu trebuie să vadă!

B. Cluj. Tema conferinței pe care a ținut-o în cadrele »Astreii«, la Brașov d. prof. I. Cristea, în 10 Dec. c. a fost: »România în fața prefacerilor.« Nu știm cum și ce a vorbit. Li cam cunoaștem însă culoarea de gândire... cam roșie. Atât de roșie, încât președintele d. sp. Brașov. d. N. Căliman, se simte dator să dea în »Gazeta Transilvaniei« din 15 Dec. un fel de lămurire. Care lămurită o fi ea, liniștitoare însă nu-i de loc privitor la felul cum înțeleg rostul »Astreii« unii dintre conducătorii ei chiar. »Astra« — scrie d. președinte — nu se poate identifica cu nici una dintre ideile și din doctrinele discutate în cadrele ei. — Asta ni-se pare cîndat de tot. »Astra« are și trebuie să aibă vederi limpezi asupra vieții românești, să cultive tradițiile noastre seculare în spiritul moștenit dela înaintași și potrivit caracterului neamului nostru. A proclama »Astra« de o simplă tribună liberă, »laborator« pus la dispoziția tuturor conferențiarilor militanți ai diferitelor sisteme doctrinare sociale, cari se bat în capete între sine și se bat în cap mai ales cu zestrea spirituală a culturii românești, este fundamental greșit. De sigur, »Astra« nu trebuie să-și închidă porțile dinaintea unor idei cari frământă lumea. Trebuie să le discute pe toate Dar nu pentru a zăpăci și mai mult lumea, atât de dezorientată, a zilelor noastre de prefaceri, ci pentru a-i da puncte de razim și de orientare sigură în haosul social, pentru a-i lămurii drumul ce are de urmat în direcțiile

indicate în chip firesc de glasul sângelui și tradițiilor noastre, creștinești și românești, în sensul cărora trebuiesc îndrumate marile prefaceri prin cari trecem. Astra este o vatră de lumină românească, limpede și statornică, și nici decât o tribună liberă pentru toți debitanții de vorbărie sunătoare, oricât de doctrinari ar fi ei!

V. Oradea. Nu înțelegem nici noi, de ce atât de conștiinții și conștiințioși pravos avuți dela »Legea Românească« se năpustesc cu atâta bravură inutilă împotriva »inconștiinților frați« uniți (1) și mai ales împotriva călugărilor noștri, când ar avea de scris lucruri mult mai interesante și cari li privesc ceva mai deaproape. Așa de pildă, despre »sfânta mănăstire Izbu«, unde izbucnește apă minunată, pentru valorificarea pravoslavnică a căreia Preasf. Ciorogariu a adus călugări din vechiul regat. Ar fi cei mai competenți să ne spună, decăteori s'a astupat până acum celebrul izvor cu ce și de cine. Apoi: Cine a dat foc mănăstirii și de ce? Se spune că dragostea cea mare pe care și-a câștigat-o noua mănăstire printre clerul și poporul dreptmăritor a dus la aceste probe de mucenicie. Să fie adevărat? — Iată teme, pe care le exploatează cu mare succes gazetele din capitală, pe când ele ar putea da nemurire pentru »Legea Românească«. Totuși, ea tace. De ce?

D. București. Am citit, evident, și noi »Cuvântul« care spune că la 1 Dec. s'a ținut o mare adunare la Sibiu, în decursul căreia s'ar fi făcut și oarecare manifestare ostilă la adresa Mitropolitului local, atunci absent. — »Telegraful Român« din 10 Dec. ne asigură, că »vehementele strigături« ale mulțimii contra înaltului ierarh, care »suge sângele poporului«, n'au izbucnit decât în aprinsa imaginație a corespondentului gazetei din capitală. — Se pare că aceasta a revenit din nou asupra chestiunii. Noi nu mai știm. Nici nu ne interesează toată povestea. Fiind vorba de Sibiu, suntem gata să credem chiar și »Telegrafului«.

G. Cluj. Am primit 300 Lei. Achitat până la 30 VI 1931. Adresa s'a schimbat.

Oficiul parohial, Voșlabeni. Suma trimisă s'a contat în abonamentul pe 1933.

T. M. Petren. Am primit 600 Lei în contul abonamentului Dvoastră pe 1931 și 1932 și a dlui C. din Marghita, care e achitat până la 30 IX 1933.

Abonamentul pe 1932 s'a achitat: Episcopia Hotinului — Bălți; Economul, Cluj; Oficiul parohial Tâmbaia; Biserica Baia Sprie; Oficiul parohial Zorlențul mare; B. Râscruci; P. Ismail; S. Curitau; oficiul parohial Strâmțura; On. Iadova; Of. paroh. Craidorolț.

Dr. L. Groși. Am primit abonamentul pe 1/2 an.

Dr. T. Cluj. Chităm primirea sumei de 100 Lei.

Oficiul parohial Izvin. Am primit 400 Lei. S'a aranjat conform avizului Dvoastră.

Dr. Ch. Cluj. Am primit abonamentul pe 1932 și pe 1933.

S. Beiuș-Șoneuș. Am primit 200 Lei. La »U. P.« s'a achitat.

M. Dej. Am primit 650 Lei pentru valea Groșilor-Somcutul Mic și Bogata de sus.

Dr. M. Năsăud. Confirmăm primirea sumei de 1000 Lei, abonament pe anii 1927-1931 dela p. Ciorceriu din Iva mare.

In atenția parohilor și
curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

GLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare
depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Sfeșnice, Ornate și
Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțești și de rugăciuni. »CĂRAREA FERICIRII« aprobată de P. S. S. Episcopul Hossu, legată în celuloid 450; în piele 3-400; în pânză 150; în carton tare 100; broșat 75 Lei, conține toate rugăciunile, paraclisul și slujba. CĂRTICICA LUI SFT. ANTONIE DE PADUA în legătură carton tare 25, broșat 20 Lei. Diferite predici, VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. — Medalii de aluminiu pt. Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc. etc.

Cereți prețurant detaliat